

ע"פ 6277/20 - קנאו דניאל היילי נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 6277/20

לפני:

כבוד הנשיאה א' חיות
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט מ' מזוז

המערער:

קנאו דניאל היילי

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערעור על הכרעת הדין וגזר הדין של בית המשפט
המחוזי מרכז-לוד (השופטת ד' מרשק-מרום) בת"פ
12376-10-18 מיום 6.8.2020

תאריך הישיבה:

י"ב בשבט התשפ"א (25.1.2021)

בשם המערער:

עו"ד יניב דניאל

בשם המשיבה:

עו"ד אופיר biten

פסק-דין

השופט מ' מזוז:

1. ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת ד' מרשק-מרום) בת"פ 12376-10-18, אשר ביום 19.3.2020 הרשיע את המערער בביצוע עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, נשיאת נשק ותחמושת, ירי מנשק חם באזור מגורים והטרדת עד, וביום 6.8.2020 גזר את עונשו - עונש מאסר בפועל של 50 חודשים, וכן עונשים מותנים ותשלום פיצוי למתלונן בסך 20,000 ₪.

2. כרקע לאירועים המתוארים בכתב האישום, צוין כי המתלונן הותקף על-ידי אחיו של המערער, ליאור היילי (להלן: ליאור), ושניים נוספים, בשתי הזדמנויות בשלהי שנת 2016. נגד ליאור והשניים האחרים הוגש בחודש נובמבר 2016 כתב אישום, והמתלונן נרשם כעד תביעה בתיק. ביום 19.9.2017 הוצג לפני בית משפט השלום בנתניה הסדר

טיעון, לאחריו הודה ליאור בכתב אישום מתוקן והורשע במיוחס לו, וביום 13.11.2017 נגזר דינו.

3. על-פי עובדות כתב האישום המתוקן שהוגש נגד המערער, בסביבות חודש אפריל 2017, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, קודם להסדר הטיעון בעניינו של אחיו ליאור, פגש המערער את המתלונן בשכונת חפציבה בנתניה (להלן: השכונה) ואיים עליו כי אם אחיו ליאור ייכנס לכלא, הוא ייפגע.

ביום 22.9.2018, שעה שהמתלונן שהה בחורשה בשכונה, הגיע לשם המערער, והמתלונן אמר לו שלום. המערער הגיב: "ממתי בעצם צריך את השלום שלך?". המתלונן לא ענה וקם מהכיסא עליו ישב. אז התקרב אליו המערער, חבט בפניו, הפיל אותו לקרקע ובעט בחזהו כאשר הוא על הקרקע. כתוצאה מהחבטות נגרמה למתלונן חבלה בשפתו התחתונה. מיד בסמוך לכך הגיע ליאור למקום וניסה לפגוע גם הוא במתלונן באמצעות סלע. המתלונן קם מהקרקע וברח לביתו אשר נמצא בבניין מגורים סמוך לחורשה (להלן: הבניין). כעבור מספר דקות הגיע המערער רכוב על קטנוע לחניית הבניין כשהוא נושא בידו אקדח. המערער ירד מהקטנוע כשהאקדח בידו, התקרב לפתח הבניין וירה ירייה אחת באוויר. לאחר מכן, חזר אל הקטנוע ועזב את המקום כשהוא נושא עמו את האקדח (להלן: אירוע התקיפה).

בשל המעשים האמורים יוחסו למערער עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); נשיאת נשק ותחמושת, לפי סעיף 144(ב) רישא + סיפא לחוק; ירי מנשק חם באזור מגורים, לפי סעיף 340א(ב)(1) לחוק; והטרדת עד, לפי סעיף 249 לחוק.

4. בתגובתו לאישום, כפר המערער באישום שעניינו הטרדת עד. אשר לאירוע התקיפה, המערער אישר שהיה במקום, אך הכחיש שתקף את המתלונן ומסר שהייתה ביניהם תגרה הדדית. כן הכחיש המערער את אירוע הירי וטען שלא היו דברים מעולם.

הכרעת הדין

3. ביום 19.3.2020 הורשע כאמור המערער בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן. כפי שיפורט להלן, הרשעתו התבססה על עדותו של המתלונן אשר נמצאה מהימנה ועקבית, ונתמכה בראיות מחזקות.

א. עדות המתלונן

4. בעדותו בפני בית משפט קמא תיאר המתלונן את הרקע לדברים, וסיפר בין היתר על אירוע האלימות במהלכו הותקף על-ידי אחיו של המערער, ליאור, ושניים נוספים, וכיצד בעיצומו של ההליך המשפטי בנוגע לאותו אירוע איים עליו המערער מספר פעמים. על-פי עדותו, האיומים כולם התרחשו בעת שהיה המתלונן נתון בגבס. האירוע אשר תואר בכתב האישום התרחש לדבריו כאשר היה בניחום אבלים לאחר שאביו של חברו אושר אלמו נפטר. המערער הופיע, ישב בכיסא שלידו, שם את הידיים על הברכיים בתנועה מאיימת, סובב את המצית ואמר: "אם אחד מהם ייכנס לבית סוהר... אני אזיין ואשחט את אמא שלך ואתה תטופל אצלי". המתלונן הסביר כי משמעות הדברים הייתה כי יחזור

בו מהתלונה כדי שהמערער לא יפגע בו. המתלונן תיאר כי פחד להתלונן על האיומים במשטרה על-מנת שלא לגרום להסלמה, וכן נוכח העובדה שהמערער הוא אדם מסוכן מאוד, שרבים בשכונה חוששים ממנו. עם זאת, הוא סיפר לפסיכיאטרית שטיפלה בו באותה תקופה אודות האיומים, ועל כך שהוא מפוחד ומוטרד, לא מצליח לישון ומצוי בדיכאון.

5. אשר לתקיפה בחורשה והירי, המתלונן העיד על מהלך האירוע כפי שתואר בכתב האישום, ומסר כי החליט שלא לענות למערער, וזאת נוכח איומיו בעבר וחששו ממנו. המתלונן סיפר כי קם ורצה ללכת אך בשלב זה המערער היכה אותו עם אגרופו בשפה, בעט ברגליו, הוריד אותו לרצפה ובעט בו כמה פעמים. ליאור הגיע והצטרף, והשניים בעטו בו בחזהו, בצלעות ובכל גופו. המתלונן החל לרוץ לכיוון ביתו, הסתובב וראה שהמערער ואחיו זורקים אבנים. כן תיאר שראה את המערער רץ לכיוון האופנוע שאיתו הגיע לחורשה. המתלונן העיד כי נכנס לבניין מבוהל ורועד, והגיע לדלת ביתו מתנשף, חש חוסר אונים ולא ידע מה לעשות. כן סיפר כי הביט בחלון לבדוק אם המערער ואחיו הגיעו לבניין. המתלונן התקשר למשטרה ומסר שהמערער ואחיו ליאור תקפו אותו, וביקש שיגיעו כמה שיותר מהר כי הוא חושש מהם מאוד נוכח העבר. לאחר מכן התקשר המתלונן לאחיו, שאמר לו להירגע ולנעול את הבית. תוך כדי השיחה עם אחיו שמע המתלונן אופנוע וראה מהחלון שהמערער הגיע רכוב על אופנוע בצבע שחור "וקצת לבן" מכיוון החורשה, ללא קסדה, לבוש באותם בגדים שלבש בחורשה, בחולצת טריקו שחורה. המתלונן מסר שראה את המערער נכנס לתוך החניה ועוצר בסמוך לרכב מאזדה לבן, והוסיף כי ברגע שהמערער ירד מהאופנוע, הוא הסתיר את ראשו מאחורי הקיר, וכששב להביט מחוץ לחלון, ראה את המערער יורה באוויר. המתלונן הבהיר כי המערער ירה ירייה אחת, נשמע "בום" מפחיד, והוא קפא במקום. בהמשך הגיעו שוטרים, להם סיפר את שאירע, והשוטרים ירדו למטה. באשר לנשק, המתלונן אישר כי הצליח לראות את הנשק מקומה רביעית, וכי הוא היה בצבע שחור, בצורת אקדח, אך הוא אינו יודע באיזה נשק מדובר.

בחקירתו הנגדית סיפר המתלונן על הבחורים שישבו בחורשה, שגדלו איתו בשכונה, ועמד וחזר על כך שאינו מוסר שמות, אך אין לו כל סיבה להמציא אירועי תקיפה וירי. המתלונן הסביר, כי הוא אמנם חושש מהמערער, אך מהאחרים שהיו באירוע אינו מפחד, אך מכבד את בקשתם ששמום ללא ייחשף, שכן גם הם חוששים מהמערער. המתלונן עומת עם אמירתו למוקד 100 כי היו סכינים באירוע, והמתלונן השיב כי לא היו סכינים, והדברים נאמרו בטעות ומתוך לחץ בעקבות אירוע התקיפה הקודם כלפיו, בו נדקר.

6. עדותו של המתלונן נמצאה על ידי בית משפט קמא כעדות מהימנה ואותנטית. נקבע כי המתלונן תיאר בכנות את פחדו מהמערער, והיה עקבי בגרסתו גם בחקירה הנגדית, בה אישר כי השתהה במהלך שנה וחצי ולא דיווח על האיום על רקע חששו מהמערער, שלגישתו גם מסוגל להרוג אותו. בהתייחס לטענה מרכזית של ההגנה לפיה אין לתת במתלונן אמון, בין השאר בשל מצבו הנפשי, נקבע כי "כל טענות ההגנה בהקשר זה נותרו בגדר השמצות בלבד". צוין כי המתלונן השיב בכנות, עוד במהלך החקירה הראשית, כי לפני אירוע התקיפה הקודם שביצע אחיו של המערער, הוא היה בטיפול ספוראדי, אולם בעקבות התקיפה הקודמת, ולאחר שנדקר, הטראומה שעבר הביאה אותו לטיפול פסיכיאטרי, ועל רקע האירוע הנוכחי עם המערער, הצורך שלו בטיפול גבר עוד יותר. בית המשפט קבע כי הוא "דוחה מכל וכל את טענת ההגנה כי המתלונן הוא אדם שהוכח שהוא חולה בנפשו, כאשר לא הובאה כל ראיה לכך". אשר לקשייו הנפשיים של המתלונן, ציין בית המשפט בהכרעת הדין כי -

"נתונים אלו לא נעלמו מעיניי, ובכל זאת איני מתקשה לקבוע כי המתלונן הותיר רושם של אדם מהימן, אשר מסר באופן אותנטי ולפרטי פרטים אירועים אותם חווה, נזהר בפרטים ולא העצים את אירועי האלימות או הירי, תיאורו היה מעוגן הקשר זמן ומהול אף בתחושות אותן הרגיש בעת האירועים" (פסקה 29 להכרעת הדין).

בית המשפט הוסיף וקבע כי לא התרשם מאדם מניפולטיבי או שקרן אשר מסתבך לעתים קרובות בקטטות, כפי שנטען על-ידי ההגנה, אלא "מאדם שמוצא עצמו קורבן באופן שיטתי להתנכלויות אלימות מצד הנאשם [המערער] וקרובי משפחתו, אשר גרמו לו לטראומה והחריפו את מצבו הנפשי שהוא אכן שברירי". הוער, כי ההגנה לא הצליחה לשכנע שלמתלונן יש אינטרס להעליל על המערער, והובהר - לאור חששו של המתלונן מפני המערער - אשר תואר על-ידי כל עדי התביעה ובהם החוקרים שתיעדו את הפחד האמור בצמתים שונים - "הסבירות שיעליל עליו היא אפסית".

ב. חיזוקים לעדות המתלונן

7. נקבע כי עדותו של המתלונן אינה עומדת לבדה, אלא נתמכת בשורה של חיזוקים חיצוניים המבססים אותה, ובהם:

- השיחה של המתלונן למוקד 100 - לאחר אירוע התקיפה בחורשה, ולפני אירוע הירי, בה דיווח על שני האחים שתקפו אותו עם הידיים ועם סלעים, וסיפר שדקרו אותו בעבר. כאמור המתלונן גם מסר שאיימו עליו בסכין בחורשה, אולם בעדותו הסביר כי כשהביט לאחור ראה את המערער ניגש לקטנוע ושיער שייתכן והגיע עם סכין, אולם הדברים נאמרו מתוך לחץ משנדקר בעבר.

- השיחה הטלפונית עם האח - אשר תיאר בעדותו כי המתלונן נשמע לחוץ והיסטרי וסיפר לו שהמערער ואחיו תקפו אותו בחורשה, ותוך כדי השיחה תיאר לו המתלונן כי הוא מבחין דרך החלון במערער שהגיע רכוב על אופנוע ומבצע ירי לאוויר עם אקדח. האח אישר כי לא שמע את הירי, אך הבהיר כי התמקד בעיקר במילים של המתלונן שדיבר מהר ולא העניק חשיבות למה שקרה ברקע. האח הותיר בבית משפט קמא "רושם של אדם רציני, זהיר ורהוט, הוא תיאר את ששמע מאחיו באופן אותנטי ואמין".

- עדויות שוטרי הסיוור- שהגיעו לזירה ומצאו תרמיל וקליעבחיית הבניין. שני השוטרים שהגיעו ירדו עם המתלונן למטה למקום אליו הצביע המתלונן מהחלון, החלו לערוך סריקות ואכן איתרו בחצר למטה תרמיל וכדור 9 מ"מ זרוקים בחניה. מעדות חוקר ומזכרים שערך עולה כי בדק את כל המערכות המשטרתיות בדבר קיומו של אירוע ירי או פיצוץ באזור הזירה בין הימים 1.9.2018 ועד 22.9.2018 ומצא כי לא היה אירוע קודם בתקופה שנבדקה אשר יכול היה להסביר את הימצאותם במקום של התרמיל והקליע.

- התאמה לנשק מסוג "קרלו" ותפיסתו - ביום 23.10.2018 במהלך פעילות בילוש מודיעין בנתניה נתפס תת מקלע מסוג קרלו, ולאחר שזה נתפס התקבלה חוות דעת לפיה מדובר בתת מקלע מאולתר, ונמצאה התאמה בינו לבין התרמיל מאירוע הירי אותו תיאר המתלונן, וכן לאירוע ירי נוסף מיום 17.6.2018 שארע בנתניה. הנשק נתפס ברכב שבסמוך אליו היה אדם בשםבנטה מלקה, אך המאשימה הצהירה כי לא הוגש כתב אישום נגד מי מהחשודים בהקשר לאותו נשק מחמת העדר ראיות. בית המשפט קבע כי עיון בתמונות הנשק המצולם מעלה כי מדובר ב"קרלו" קצר, והתיאור לפיו מקומה רביעית נראה כאילו מדובר באקדח שחור אינו מופרך, ובכל מקרה אינו מפחית ממשקל עדותו של המתלונן כפי שביקשה ההגנה לטעון. כן נקבע, בהתחשב בכך שלפי העדויות בנטה מלקה והמערער כלל אינם דומים, וזיהויו של המתלונן את המערער היה ודאי, כי "עצם הימצאות הנשק בסמוך לבנטה מלקה אין בו, כלשעצמו, להעלות קושי בקביעה העולה ממכלול הראיות" לפיה המערער הוא שירה מהנשק כאמור בכתב האישום.

- קיומן של חבלות מתועדות - חוקרת העידה כי בזמן גביית עדותו של המתלונן בתחנה ביום האירוע, הוא התלונן על כאב בצלעות, מעבר לעובדה שהיה מפוחד ולחוץ. היא צילמה את המתלונן ואת החבלות על

שפתו. לבסוף, פונה המתלונן לבית חולים באמבולנס. מהתיעוד הרפואי מבית החולים עולה כי בנוסף לחבלה בשפה התחתונה נצפתה רגישות בצלעות ולא ניתן לשלול שם שבר.

- השחזור בביתו של המתלונן- בשחזור שנערך ביום 3.10.2018, חזר המתלונן בעקביות על כל פרטי המקרה. בית המשפט דחה את טענת ההגנה לפיה המתלונן נראה מבולבל בשחזור, וקבע כי "המתלונן הוא שהצביע על המקומות הרלבנטיים בלי לומר כיוונים, והוא [החוקר] רק חזר על דבריו תוך הבהרה של הכיוונים עליהם הצביע המתלונן". בהמשך לכך הוזכר גם עימות מצולם שנערך בין המערער לבין המתלונן, במהלכו הטיח בו האחרון את אירוע התקיפה וכי הוא איים עליו מספר פעמים לפני כן, לרבות בשבעה של אביו של אושר אלמו. המתלונן חזר על כך שהוא פוחד מהמערער, והוסיף כי כולם חוששים מהמערער ולכן איש אינו מוכן להעיד. המערער מצדו הכחיש בעימות כל מעורבות, ולגבי התקיפה בחורשה - טען כי כלל לא היה במקום.

- עדות אימו של המתלונן-שתיארה כי ביום שבת בצהריים בשעה ארבע בערך הייתה בבית השכנה הישאמו, "היה בום חזק חזק. הבית נראה זז. אחרי זה שקט, לא יצאנו, לא חשבתי בגלל הילד שלי". האם הבהירה כי שמעה "בום" אחד וכי גם השכנה שמעה אותו אך זו איננה מעוניינת לדבר. בית המשפט התרשם "מאישה פשוטה, נטולת תחכום, שלא המציאה את סיפור המעשה, אלא תיארה אירוע מותאם בזמן במהלכו שמעה 'בום' אחד, ולא הגזימה מעבר לכך". שונים הם פני הדברים לגבי האב, כך נקבע, אשר עדותו הייתה מבולבלת והיה קשה להבין את דבריו, ואין לתת לעדותו כל משקל.

8. בית משפט קמא התייחס לטענות ההגנה בדבר מחדלי חקירה, ודחה אותן. אשר לטענה כי הורי המתלונן הם היחידים מכל השכנים שתושאלו בשכונה, נקבע כי ייתכן שהיה מקום לגבות עדויות מהשכנים עוד ביום האירוע באשר לאירוע הירי, אולם אין מדובר במחדל חקירתי היורד לשורשו של עניין ושיש בו כדי להחליש את ראיות התביעה בענייננו. צוין גם כי פעולה זו לא נזנחה לחלוטין, שכן ביום 3.10.2018, כשהגיעו השוטרים לבית המתלונן לשחזור, הם סרקו את הבניין על מנת לאתר עדי שמיעה או ראיה לאירוע. אלא שבחלק מהדירות לא היה מענה, ובאלו שהיה מענה, נמסר כי לא ראו או שמעו דבר. כך גם כשניגשו לשכנה הישאמו. צוין כי גישה זו של השכנה מתיישבת עם עדותו של אחד החוקרים שהעיד מניסיונו כחוקר בתחנה כי מנקודת מבט של המשטרה קיים חוסר שיתוף פעולה מצד תושבי השכונה, לרבות קורבנות וחשודים.

ג. עדות המערער ופרשת ההגנה

9. בניגוד לאמור בהודעותיו במשטרה, ובדומה לגרסה המאוחרת שמסר במענה לכתב האישום, העיד המערער כי כן הגיע לפארק הסמוך לבניין בו מתגורר המתלונן, שם ישבו מספר חברים שהוא מכיר. המערער טען כי בירך את כולם ב"שלום", ולמתלונן, אשר לטענתו לא ענה לו, אמר שהשלום שלו "לא שווה". המערער הוסיף כי בזמן שאמר שלום לאנשים נוספים, המתלונן חנק אותו והסתער עליו במכות לכיוון הפנים והעין. השניים התעמתו אחד עם השני, הפרידו ביניהם, וכל אחד הלך לכיוון שלו. הוא סבר שהאירוע יסתיים בכך, ולכן לא הגיש תלונה כנגד המתלונן. במשך מספר ימים ידע שהמשטרה מחפשת אותו, ולפני שהגיע לתחנה התייעץ עם עורך דינו, אשר אמר לו שהוא לא יכול להגיע ושישמור על זכות השתיקה. לטענתו, עורך-דינו לא הגיע 4-5 ימים, הוא שמר על זכות השתיקה, ובדיעבד סבור שגרם לעצמו נזק.

10. בית המשפט קבע כי לפרשת ההגנה שני מאפיינים עיקריים: האחד, כי גרסת המערער עומדת בפער ניכר למה שמסר במהלך החקירה במשטרה, בפעמים בהן לא שתק; השני, כי עדי ההגנה העלו תמונה עובדתית שלא נמסרה כלל במהלך החקירה, ועדי התביעה הרלבנטיים לא עומתו איתה במהלך חקירתם הנגדית.

11. אשר לגרסאות המשתנות של המערער, ראשית הובהר כי זה התייצב במשטרה ונעצר ביום 30.9.2018, שמונה ימים לאחר האירוע, וכי בין לבין נעשו שלל ניסיונות לאתר אותו במספר כתובות של בני משפחה ואף הושארו הזמנות עבורו לסור למשטרה.

בעודבחקירותיו במשטרה הוכן בעימותשנערך בינו לבין המתלונן, הכחיש המערער את מעורבותו בכל האירועים המתוארים בכתב האישום המתוקן, תוך שהוא טוען בנוגע לתקיפה בחורשה שכלל לא היה במקום, הריבמענה לכתב האישום מסר גרסה שונה. לגבי אירוע התקיפה, הוא הודה שהיה במקום, אך הכחיש שתקף את המתלונן וטען כי הייתה קטטה הדדית. שינוי נוסף חל בעדותו של המערער בבית המשפט, שסטען לראשונה כי המתלונן הוא שתקף אותו ראשון בחורשה, היכה אותו באגרוף וחנק אותו, וכי את שאר הפרטים המתלונן "המציא". המערער שב והסביר כי בחר לשתוק עד שיתיעץ עם עורך דין, וכשעומת עם העובדה שהיה מיוצג במהלך הארכות המעצר שלו, השיב כי לא שוחח עם הסנגוריות שייצגו אותו. המערער עומת עם העובדה כי הגיע לתחנת המשטרה עם שקית ובה בגדים, שכן היה בבדיחה וידע שיעצרו אותו, אך הכחיש שהיה בבדיחה, וטען שלא היה בקשר עם בני משפחתו ואף לא עם אחיו ליאור. בשלב זה העיד המערער כי לא מסר בחקירה שמות של עדים שכן מדובר בחברים של המתלונן ואין ברשותו טלפונים שלהם. כשנשאל מדוע לא הטיח את גרסתו במתלונן במהלך העימות השיב המערער כי גם בשלב העימות עדיין המתין לסניגור.

בית המשפט קבע כי המערער הותיר רושם שלילי ביותר, "של אדם שמוסר גרסאות שקריות וסותרות", ומספק מיני הסברים מפוקפקים, דלים ולא הגיוניים להתנהלותו. נקבע כי בריחתו לאחר האירוע והתייצבותו כעבור 8 ימים ולאחר שאחיו ליאור השתחרר ממעצרו "מהוות התנהגות מפלילה מובהקת בנסיבות". צוין כי במהלך עדותו ניכר שהמערער מבין את המתווה הראייתי בתיק, ובהתאם לכך בנה גרסה חדשה, במסגרתה בחר לחזור בו מהכחשתו הגורפת ולקשור את עצמו לאירוע התקיפה, כשהסברים שסיפק לחזרה מגרסה "אינם אמינים בעליל". לבסוף בחר המערער, כך נקבע, "בהתנהלות מכוערת של השמצת המתלונן מבלי שהביא ראייה אחת התומכת בכך".

12. אשר לעדי ההגנה ה"חדשים", צוין כי באופן מפתיע הצליח המערער להביא להתייצבותם של אושר אלמו ושני עדי הגנה נוספים שהעידו בנוגע לאירוע בחורשה. עדים אלו מסרו כי המתלונן הוא הראשון שנקט באלימות כלפי המערער ואף חנק אותו. הובהר כי אף לא אחד מהם מסר עדות במשטרה, ובנוסף הסניגור כלל לא עימת את המתלונן במהלך חקירתו הנגדית עם גרסאות "עדי ראייה" אלה שהושמעו לראשונה בפרשת ההגנה. בית המשפט התרשם משלושת העדים "כי בוודאי שאינם חבריו של המתלונן, כפי שניסו להציג, אלא הגיעו במטרה מוצהרת ומתואמת לתמוך בגרסתו המאוחרת של הנאשם [המערער]". לפיכך, לא מצא בית המשפט להעניק לעדים אלו, אשר לפתע זכרו בפרטי פרטים אירוע רחוק לראשונה בבית המשפט, משקל כלשהו. כן התרשם בית המשפט לשלילה מעד הגנה נוסף, אשר העיד כי המתלונן ביקש ממנו לעשות "סולחה" בינו לבין המערער, בציינו כי מדובר "בעד שהאמת אינה דרכו", קביעה המבוססת בין השאר על האופן בו השיב לשאלות התובעת. עד הגנה נוסף שבית המשפט לא ראה לתת משקל לעדותו הינו חוקר פרטי שערך לבקשת הסניגור בדיקת מצלמות אבטחה באזור באוגוסט 2019, לאחר עדות המתלונן ואף לאחר עדותו של חוקר זירה טכנולוגי שמצא כי אין מצלמות בחורשה או בפינת הרחובות. נקבע כי גם בחינת עדות החוקר הפרטי לגופה אינה מעלה או מורידה מעדות המתלונן ביחס לירי, שכן העד אישר כי המצלמות שלטענתו איתרו אינן חולשות על זירת האירוע.

3. בסיכומו של דבר, "על בסיס התשתית הראייתית שהציגה התביעה אל מול עדותו הבלתי אמינה של הנאשם [המערער], התנהגותו המפלילה לאחר האירוע, עדויות עדי ההגנה שלא סייעו לו, אלא אף מחזקות את ראיות התביעה", נקבע כיהמאשימה עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח את כל המיוחס למערער בכתבהאישום מעבר לספק סביר.

גזר הדין

4. בפתח גזר הדין התייחס בית המשפט לראיות הצדדים ולהצהרת נפגע העבירה מיום 11.6.2020, ממנה עולה, בין היתר, כי המתלונן סובל מנזק נפשי, קשיי שינה, דיכאון וקושי בתפקוד היומיומי בעקבות האירוע, וכן מתחושת נידוי בשל תדמית ה"מלשן" שיצר לו המערער. לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, נתן בית המשפט את דעתו לערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של המערער - בראש ובראשונה שלומו הנפשי והפיזי של המתלונן, שנפגע "פגיעה מובהקת וקשה"; פגיעה בהיבט הציבורי הרחב בעבירה של הטרדת עד; ופגיעה בערך המוגן של שלום הציבור וביטחונו, ברף חומרה גבוה, נוכח השימוש בתת מקלע מאולתר ונשיאתו בקרבה לבנייני מגורים, ביום שבת אחר הצהריים. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, צוינו בין היתר הרקע למעשי המערער שעניינו בשני מעשים קודמים של תקיפת המתלונן על-ידי ליאור אחיו, העובדה שאמירתו המאיימת של המערער כלפי המתלונן נאמרה בעוד משפטו של אחיו מתנהל; והעובדה שמעשה האלימות מושא עניינו בוצע בצוותא ללא כל סיבה הנראית לעין, בבחינת "אלימות סתמית ומיותרת". נקבע כי "שיא האירועים" בירי שביצע המערער בחניון בניין המגורים של המתלונן, אירוע בו טמון סיכון ממשי, ומגלם התנהגות עבריינית ממש, של איום באמצעות נשק, ונראה שאך בנס האירוע לא הסתיים בנזק לגוף או לרכוש. צוין כי אירוע התקיפה הסתיים בחבלות קלות יחסית, אך לא יכולה להיות מחלוקת כי השתלשלות האירועים המאיימת שנקט המערער כלפי המתלונן "אכן מבססת נזק נפשי כבד למתלונן", המצוי במצב פוסט טראומטי וסובל מקשיי תפקוד בכל מישורי חיו. צוין כי אמנם מצבו הנפשי היה מורכב עוד טרם המסכת המתוארת, אך כפי שנקבע בהכרעת הדין, המתלונן מצא עצמו קורבן באופן שיטתי להתנכלויות אלימות מצד המערער וקרובי משפחתו, אשר חרפו את מצבו. בהתחשב בכל האמור, וכן במדיניות הענישה הנוהגת המלמדת על מסר של החמרה בענישה כלפי מורשעים בעבירות נשק ואלימות, העמיד בית המשפט קמא את מתחם הענישה ההולם על 30-60 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

5. לצורך קביעת עונשו של המערער בתוך המתחם, שקל בית המשפט לחומרה את עברו הפלילי המכביד של המערער, שלחובתו 6 הרשעות קודמות בעבירות רכוש, סמים, נהיגה ללא רישיון ואלימות, מעת שהיה קטין בשנת 2006 ועד לשנת 2014, בגינן נשא תקופות מאסר המסתכמות לכדי יותר מ-7 שנות מאסר. עוד נזקף לחומרה עיתוי ביצוע העבירות - העבירה של הטרדת עד בוצעה כחודשיים לאחר שהמערער שוחרר ממאסר ממושך בן 50 חודשים, ואת עבירות התקיפה והירי ביצע כחודשיים לאחר שהשתחרר מנשיאת מאסרו האחרון. נקבע כי יש בכך כדי להעיד על רמת הסיכון הגבוהה הטמונה במערער. לצד זאת, התייחס בית המשפט לנסיבותיו האישיות והמשפחתיות המורכבות של המערער, אולם קבע כי במקרה דנן נראה שיש ליתן משקל בכורה לאינטרס הציבורי המחייב החמרה עמו. נקבע לפיכך כי יש לגזור עליו עונש המתקרב לרף הגבוה של המתחם, לצד פיצוי ממשי וענישה מרתיעה. נוכח כל האמור, השית בית המשפט המחוזי על המערער 50 חודשי מאסר בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור המערער, בתוך 3 שנים מיום שחרורו, עבירות בנשק ו/או עבירות אלימות מסוג פשע; ופיצוי בסך ₪ 20,000 למתלונן.

הערעור

6. הערעור מכוון נגד ההרשעה, ולחלופין נגד חומרת העונש. בערעורו על ההרשעה, טוען המערער כי העבירות בהן הורשע לא הוכחו מעבר לספק סביר, וזאת בשל מספר נימוקים, ובעיקר בשל מתן האמון בעדותו של המתלונן. נטען כי עדותו של המתלונן לוקה בסתירות מרכזיות שיש בהן כדי להטות את הכף לטובת המערער: המתלונן אמר למוקד 100 כי תקפו אותו עם סכינים, אך הודה בעדותו כי "שיערתני לעצמי שאולי הוא בא עם סכין אבל לא היה לו סכין. אמרתי את זה מלחץ"; המתלונן אינו נשמע מתנשף בשיחה למוקד 100, דבר שאינו מתיישב עם טענתו כי רץ מהחורשה ועלה 4 קומות ברגל ומיד קיים את שיחת הטלפון; תמונות הנשק המאולתר מסוג קרלו שנמצא מלמדות כי אין מדובר באקדח כפי שמסר המתלונן; ובעוד שהמתלונן סירב למסור את שמות הנוכחים בקטטה, במהלך פרשת ההגנה הגיעו שלושה עדים שהיו באירוע, ותיארו אותו באופן דומה ביניהם ובסתירה גמורה לתיאורו של המתלונן. כן נטען, בנוגע לתלונה בגין הטרדת עד, כי המתלונן הגיש בעבר תלונות על בני משפחתו של המערער, ובמסגרת ריענון טרם עדותו סיפר על מקרים שלא נמנו בכתב האישום, "דבר שלא מתיישב עם אדם מפוחד אשר מפחד לפצות את פיו על המערער או בני משפחתו".

עוד טוען המערער לשגיאות נוספות בהכרעת הדין. לטענתו, לא היה מקום לתת משקל כלשהו לעדותאמו של המתלונן, עדות שלא התיישבה עם העובדה כי יתר השכנים שמתגוררים באותו בניין טענו כי לא שמעו דבר; ומנגד - כי היה מקום לתת משקל ממשי למצבו הנפשי של המתלונן, ולאפשר לבא-כוח המערער להגיש פרוטוקול דיון בבקשה לצו הטרדה מאיימת מאוקטובר 2019, מהתקופה בה התנהל משפטו של המערער, ממנו "עולה תמונה מטרידה" בעניין מצבו של המתלונן. כן נטען למחדלי חקירה, דוגמת היעדרה של חקירה של עדי ראיה לקטטה, וכן של האדם שבסמוך אליו נמצא הנשק המאולתר ששוּיך לאירוע.

7. לחלופין, עותר המערער להקלה בעונשו. נטען כי שגה בית משפט קמא בקביעת מתחם ענישה כה חמור, אשר אינו מתיישב עם פסיקה בעניינים דומים, תוך שהתעלם מכך שמדובר ברייה אחת בלבד, אשר לא פגעה באדם או ברכוש, ומכך שהחבלות שנגרמו למתלונן מאירוע הקטטה הן שטחיות "שלא הצדיקו אשפוז". כן נטען כי בקביעת עונשו של המערער לא ניתן משקל מספק לנסיבותיו האישיות, ובהן גילו הצעיר (32 שנים), העובדה שהוא בן למשפחה בת 10 נפשות והקושי הכלכלי שהוא חווה בחייו.

8. מנגד, בעיקרי הטיעון מטעמה, המדינה סומכת את ידיה על פסק דינו של בית משפט קמא, וטוענת כי יש לדחות את הערעור, על שני חלקיו. הודגש כי הערעור על הכרעת הדין מכוון נגד ממצאי מהימנות מובהקים, ובכלל זאת הקביעה כי עדותו של המתלונן אמינה ועקבית, בעוד גרסאות המערער סותרות ושקריות. בין היתר, הובהר בנוגע לשיחה עם מוקד 100, כי המתלונן חזר בו מתיאור הסכינים כבר במהלך החקירה במשטרה, שם הבהיר כי אמר זאת למוקד מתוך סערת רגשות. כן הסביר המתלונן בעדותו מדוע לא התקשר למשטרה מיד כשנכנס הביתה - הוא קודם ניגש לחדרו והביט בחלון כדי לראות אם קורה משהו, ובהמשך ניגש למטבח ושקל האם עליו להצטייד בחפץ כלשהו להגנה עצמית. נטען כי דברים אלו מסבירים מדוע לא נשמע המתלונן מתנשף בשיחה למוקד, ומכל מקום בית המשפט קבע כי מדובר בנקודה שולית.

אשר לתלונה המאוחרת בגין הטרדת עד, הוזכר כי חששו הכבד של המתלונן מהמערער ניכר היטב, והסברו - "שאני מפחד להדליק את העניינים והמשטרה לא איתי 24 שעות, הם לא יכולים לשמור עלי 24 שעות אז יש גם את השיקולים שלי" - מניח את הדעת. המשיבה הדגישה כי חששו של המתלונן לא היה חשש בעלמא, דבר שעלה מהצעות שהופנו אליו בזמן השחזור, למרות נוכחותם של השוטרים במקום: "יה שוטר, יה מניאק, יה מלשין", וכך גם מאירוע הנקמה האכזרי שבו נדקר המתלונן על-ידי אחיו של המערער, קנה (בני), רק כשבוע לאחר שהעיד נגד המערער (צוין

כי לאחרונה האח קנה הורשע במיוחס (לו).

אשר לטענות בנוגע לאירוע הירי, הודגש כי אירוע זה המיוחס למערער מבוסס בעיקרו על עדות המתלונן שנמצאה כאמור מהימנה ומדויקת, ונתמכה בחיזוקים משמעותיים. אשר לטענות סביב עדי ההגנה מטעם המערער, הודגש כי בא-כוח המערער כלל לא עימת את המתלונן ואת עדי התביעה הרלבנטיים עם גרסאות עדים אלה, שהוצגו לראשונה רק בפרשת ההגנה. מעבר לנדרש, נטען בין היתר כי בניגוד לגרסת המערער, העד אלמו שלל כי המערער דימם לאחר האירוע בחורשה.

9. כן ביקשה המדינה לדחות את טענות המערער בדבר מחדלי חקירה, ובכלל זאת אי חקירתו של בנטה מלקה ביחס לאירוע הירי המיוחס למערער. הוסבר כי נוכח זיהוי הוודאי של המתלונן את המערער, המוכר לו היטב, כמי שביצע את הירי, לא הייתה כל סיבה לחזור ולחקור את מלקה לאחר מציאת ההתאמה בין הנשק לתרמיל, בוודאי בהתחשב בכך שהנשק נתפס לאחר שכבר הוגש כתב אישום נגד המערער. גם באשר לעונש, המדינה סבורה כי גזר הדין מנומק היטב ואינו מחסיר דבר.

10. בדיון שנערך בפנינו ביום 25.1.2021 חזרו באי כוח הצדדים על עיקרי טענותיהם. בא-כוח המערער ביקש להדגיש את סירובו של המתלונן למסור שמות של הנוכחים באירוע התקיפה בחורשה, ותהה "האם כי הוא חושש להם, או כי הוא חושש שיאמרו את מה שבאמת היה שם?" זאת, שעה שההגנה דאגה להביא עדי ראיה אשר סיפרו על הקטטה שהתרחשה. כן הודגש, בנוגע לירי, כי אנשים מבוגרים בשכונה שנשאלו על האירוע "אמרו חד וחלק, לא ראינו לא שמענו". בנוסף, נטען כי העונש שנגזר על המערער חמור ביותר, בהתחשב בכך שמדובר בירייה בודדת לאוויר, כאשר "לא הייתה סכנה לציבור" ולא נגרם נזק לאדם.

מטעם המדינה הודגש כי החשש הכבד מפני המערער ניכר לכל אורך עדותו של המתלונן, חשש שהתברר כממשי לאחר שהמתלונן נדקר בעקבות עדות זו. נטען כי העונש שנגזר על המערער הינו ראוי, בהתחשב ברצף המעשים והנסיבות האישיות. תיק זה הוא ביטוי לקלות הבלתי נסבלת של שימוש באלימות, כך נטען, והוא מלמד על הרצון להעביר מסר עקבי "איתי לא מתעסקים. עלינו לא מלשינים", החל במילים וכלה בירי. בהמשך לכך, הפנתה המדינה לנזק הנפשי שנגרם למתלונן, למחירים הפיזיים והכלכליים שהוא נדרש לשלם על תלונתו ולפגיעה בביטחוננו, לצד הפגיעה ביסודות מערכת המשפט המושתתת על עדויות עדים.

דיון והכרעה

א. הכרעת הדין

11. הערעור על הכרעת הדין מכוון בעיקרו נגד ממצאי עובדה ומהימנות שקבע בית משפט קמא, אשר העדיף את גרסת המתלונן, שנתמכה כאמור בראיות נוספות, על פני גרסתו של המערער. כידוע, אין זה מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בקביעות שבעובדה ובמצאימהימנות, אלא במקרים חריגים בהם קביעותיה של הערכאה הדיונית אינן סבירות בעליל; כאשר נפלה בהן טעות מהותית, הברורה על פני הדברים; או כאשר מדובר בהכרעה המבוססת על ראיות חפציות או על שיקולים שבהיגיון, שבהם אין לערכאה הדיונית יתרון על פני ערכאת הערעור (ע"פ 1275/09 פלוני

נ' מדינת ישראל (1.9.2009); ע"פ 1745/20 עקל נ' מדינת ישראל (11.2.2021); ע"פ 6295/05 וקנין נ' מדינת ישראל (25.1.2007); ע"פ 5633/12 נימן נ' מדינת ישראל (10.7.2013)).

בנוסף, יש לשוב ולהזכיר כי ההלכה לפיה אין מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בקביעות שבעובדה ובמצאימהימנות של הערכאה הדיוניתאלא במקרים חריגים, אינה מבוססת אך על היתרון הברור והמובנה של הערכאה הדיונית בקביעת ממצאי עובדה ומהימנות, אלא נעוצה גם בחלוקת התפקידים שבין הערכאות -

"יש לזכור כי הליך הערעור מיועד מעיקרו לבחינת פסק-הדין של הערכאה הדיונית. במצב העניינים הרגיל, הליך הערעור איננו מיועד לפתיחת ההליך הדיוני מחדש, ולעריכת 'מקצה שיפורים' לדיון שהתנהל בו. התשתית העובדתית הנדרשת לקבלת ההכרעה בתיק, נקבעת בערכאה הראשונה, שבידיה הכלים המתאימים לכך, ואילו ערכאת הערעור מעבירה תשתית זו - כמו גם כמובן את ההכרעה עצמה - תחת שבט ביקורתה. שינויים ב'חלוקת עבודה' בסיסית זאת, אף שלעיתים הם אפשריים, צריכים ככלל להיעשות בזהירות יתרה על מנת שלא לשבש את האיזון הראוי בין תפקידי הערכאה הדיונית וערכאת הערעור..." (ע"פ 3338/99 פקוביץ נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (20.12.2000)).

כן הודגש לענין זה לא פעם כי -

"גם אם הערכאה הדיונית לא שמעה ראיות, לא תיטה ערכאת הערעור להתערב בקביעותיה העובדתיות של הערכאה הדיונית, שכן בשיטתנו המשפטית תפקידה של ערכאת הערעור אינו 'שמיעה מחדש' (rehearing) של המשפט. הערעור איננו מיועד לפתיחת ההליך הדיוני מחדש. התשתית העובדתית הנדרשת לקבלת ההכרעה בתיק, נקבעת בערכאה הראשונה... קביעת משקלן של הראיות ודיון הינה פררוגטיבה של הערכאה הדיונית" (ע"א 1796/10 כתבן נ' בנק ירושלים בע"מ, פסקה 54 (7.12.2011)).

וראו גם: ע"א 1242-04 ש.גמליאל חברה לבנין ופיתוח בע"מ נ' ארצי חברה להשקעות בע"מ, פסקה 24 (11.9.2006), וכן בחוות דעתי בע"פ 3615-18 פלוני נ' מדינת ישראל (26.3.20).

12. לאחר בחינת טענות הצדדים על רקע פסק דינו של בית משפט קמא ומכלול החומר, לא מצאתי כל הצדקה במקרה דנן לחרוג מן הכלל ולהתערב בקביעות העובדה ובמצאי המהימנות שבפסק דינו של בית המשפט קמא. הכרעת הדין מבוססת היטב בחומר הראיות ומנומקת כדבעי, כמפורט לעיל. הכרעת הדין ניתנה בין היתר על יסוד התרשמותו הבלתי אמצעית של בית משפט מהעדויות השונות. טענותיו של המערער נבחנו ונדונו ביסודיות ובפירוט בפסק הדין, ולא שוכנעתי כי יש בהן כדי לקעקע את מהימנותו של המתלונן או להפחית מהרושם הבלתי-אמין שהותיר המערער.

13. בית המשפט קבע כאמור כי המתלונן מסר עדות אמינה וקוהרנטית בדבר מסכת האלימות שחוה מצדו של המערער, שכללה, בעניינינו, הטרדה ותקיפה וכן ירי לעבר בניין מגוריו. זאת, למרות הניסיון מצד ההגנה לצייר את המתלונן באור אחר:

"במרכז ראיות התביעה מצויה עדותו של המתלונן, כאשר הנאשם ובא-כוחו לא היססו להשחיר את פניו בכל אמצעי אפשרי והשגת חומר כנגדו בניגוד לדיון ולא במסלולים הלגיטימיים שעמדו לרשותם. נטען, בעיקר, שהמדובר באדם חולה בנפשו אשר 'ממציא' את כל האירועים ואינו מהסס לשקר פעם אחר פעם; המתלונן עצמו הודה בכך שהוא סובל

מבעיות נפשיות, וחרף האמור, התרשמתי היתה כי מסר עדות אמינה, עקבית ולא העצים אירועים.

עדות המתלונן לא עומדת לבדה, והיא זוכה למגוון חיזוקים: מציאת תרמיל וקליע בזירת הירי, תיעוד רפואי של המתלונן ועדות אחיו ואימו של המתלונן" (פסקה 4 להכרעת הדין).

לא כך הם פני הדברים לגבי המערער. גרסתו, אשר השתנתה שוב ושוב, נדחתה על-ידי בית משפט קמא באופן חד משמעי:

"מנגד, התרשמתי מעדות לא אמינה, מתחמקת, כבושה ולא הגיונית של הנאשם, אשר מסר גרסאות שונות במשטרה ובבית-המשפט.

עדי ההגנה כולם הציגו גרסאותיהם לראשונה בבית-המשפט, חלקם הותירו רושם שלילי ביותר ולא סייעו לנאשם.

באופן כללי ייאמר, כי ב"כ הנאשם ניהל את ההגנה במנותק מראיות התביעה, במובן זה שכלל לא עימת עדי תביעה עם סוגיות מהותיות שעלו לבסוף בלב פרשת ההגנה ... " (שם).

14. טענותיו של המערער בנוגע לקשיים בעדותו של המתלונן נבחנו על-ידי בית משפט קמא, אשר קבע כי אין בהם כדי לפגוע במהימנותו. שבתי ועיינתי בדברים, ואינני סבור כי שגה בית המשפט בקביעותו ומסקנותיו לענין זה. כך למשל, בנוגע לענין הסכינים, בית המשפט ציין כי "המתלונן עומת עם אמירתו למוקד 100 כי היו סכינים באירוע, והמתלונן השיב בכנות, כי לא היו סכינים, והדברים נאמרו בטעות ומלחץ בעקבות אירוע התקיפה הקודם כלפיו". כנזכר לעיל, המתלונן חזר בו לענין הסכינים כבר בחקירה במשטרה, שם הסביר כי בשיחתו למוקד היה בלחץ ובסערה - דבר שלטעמי מלמד דווקא על ניסיונו של המתלונן לדייק בפרטים שמסר, ולא על חוסר אמינות כפי שמבקש בא-כוח המערער כי נלמד.

15. ובהתייחס ל"חוסר ההתאמה" בין הנשק שתואר על-ידי המתלונן - אקדח או נשק שחור, לבין הנשק שנתפס על-ידי המשטרה - תת-מקלע מאולתר מסוג קרלו, קבע בית המשפט קמא:

"לטעמי, אין המדובר בקושי המשפיע על המכלול הראייתי שהציגה התביעה. ראשית ייאמר, כי המתלונן העיד בכנות כי אינו מבין בנשקים, ולעומת זאת ניכר היה כי הוא מתמצא באופנועים, ועל כן גם הקפיד לדייק בתיאור האופנוע עליו רכב הנאשם. עוד יוזכר, שהמתלונן הבחין בירי שאירע למשך שבריר שניה, בעודו לחוץ ומפוחד - הן מאירוע התקיפה, הן מהעובדה שבהמשך הוא לפתע מבחין בנאשם מתחת לביתו. בנוסף, המתלונן הביט החוצה לסירוגין, כשאת כל האירוע ראה מקומה רביעית. כפי שנטען על-ידי ב"כ המאשימה, עיון בתמונות הנשק המצולם (ת/60) מעלה, כי מדובר ב'קרלו' קצר, והתיאור לפיו מקומה רביעית נראה כאילו המדובר באקדח שחור אינו מופרך, ובכל מקרה אינו מפחית ממשקל עדותו של המתלונן" (פסקה 48 להכרעת הדין).

המערער לא הצביע על הצדקה כלשהי להתערבות במסקנה מבוססת זו, ואין בטענתו הכללית בדבר חוסר התאמה כדי להעניק לה משמעות כלשהי.

16. אשר לתלונה המאוחרת בגין הטרדת עד, נקבע כי "המתלונן אישר בכנות" כי השתהה ולא דיווח על המקרה, אך זאת על רקע חששו מהמערער, אשר לגישתו מסוגל גם להרוג אותו. לצד זאת, המתלונן סיפר לפסיכיאטרית שלו באותה תקופה אודות האיומים והפחד שהוא חש, והיא יעצה לו להתלונן במשטרה, אך הוא הבהיר לה שהגשת תלונה עלולה לגרום להסלמה. נקבע כי המתלונן היה עקבי בגרסתו זו, והסביר כי חווה מהמערער מספר

איומים במהלך אותה התקופה, כשהאירוע שהתרחש בסוכת האבלים הוא המרכזי במסכת האיומים. הוער, כי "אכן נראה שאלמלא התרחשו האירועים המאוחרים יותר של התקיפה והירי, המתלונן לא היה מגיש תלונה בגין הטרדת עד מהסיבות שמנה", אך כאמור מדובר בתלונה אותנטית ואמינה.

תמים דעים אני עם בית משפט קמא, כי בנסיבות העניין, המצביעות על פחד אמיתי ומוחשי מפני המערער, המתלונן נתן הסבר מספק לתלונתו המאוחרת. יתרה מכך, בנסיבות ענייננו, המצביעות על כך שהמערער ובני משפחתו אינם בוחלים באמצעים להשתקתו של המתלונן כעד, דומה כי מסקנתו של בית המשפט קמא מתבקשת אליה.

17. ואם בכבישת עדויות עסקינן. בצדק מצא בית המשפט שלא ליתן משקל לעדותם של עדי ההגנה - ובפרט שלושת ה"חברים" שהעידו על אירוע התקיפה, עדים שהוצגו לראשונה רק בפרשת ההגנה - ולא בכדי. כזכור, גרסתו של המערער לפיה מדובר ב"קטטה" שהחלה על-ידי המתלונן הועלתה לראשונה רק במהלך חקירתו הראשית. העובדה שמדובר בפרט כה מהותי, אשר נמסר בשלב כה מאוחר, מלמדת כי מדובר בעדות כבושה "ולא כבושה ונסתרת, אלא כבושה וסותרת" (ע"פ 190/82 מרקוס נ' מדינת ישראל, פ"ד לז(1) 225, 286), שהרי קודם לכן מסר המערער כי כלל לא נכח במקום, ובהמשך טען כי היה במקום אך לא תקף את המתלונן. בנסיבות אלו, מסקנתו של בית המשפט כי מדובר ב"גרסאות שקריות וסותרות" מצד המערער, וכי עדיו "הגיעו במטרה מוצהרת ומתואמת לתמוך בגרסתו המאוחרת", אינה אך סבירה אלא מתחייבת.

18. כמו-כן, שוכנעתי כי אין בעובדה שהמתלונן העדיף שלא למסור שמות של עדים לאירוע התקיפה כדי לפגוע במהימנות עדותו. המתלונן הסביר כי הוא מכבד את בקשתם שלא להיחשף בשל חששם מפני המערער - הסבר שהתקבל כאמור על-ידי בית משפט קמא. ואלו, בין היתר, דברים שעמדו ברקע:

"באשר לאירוע התקיפה מסר החוקר שרוני, כי המתלונן לא מסר שמות של עדי ראייה לתקיפה והסביר, שהם פוחדים להיות מעורבים ולמסור עדות... החוקרת לבטקין, אשר גבתה את עדות המתלונן ציינה, כי המתלונן מסר לאורך עדותו שכל השכונה מפחדת מהנאשם ומליאור ... ועל כן העדיף שלא למסור שמות של עדים.

גם החוקר שרון אברג'יל, אשר התקשר למתלונן בכדי שימציא מסמכים רפואיים, ביקש מהמתלונן שידבר עם חבריו לגבי מתן עדות. לדבריו, המתלונן חזר על כך, שחבריו חוששים ו'יודעים מה קורה למי שמדבר' ... החוקר הסביר, שהמקום אינו מרושת, והדרך היחידה לאתר עדי ראייה היתה דרך המתלונן.

החוקר הוסיף, כי המדובר באירוע מתמשך, כאשר לאחרונה הוגש כתב-אישום נגד אחיו של הנאשם [המערער] בגין דקירת המתלונן, ובלשונו 'שפכו למתלונן את המעיים', אירוע המוכיח כי החששות של המתלונן אמיתיים, וכי חבריו לא היו מעוניינים למסור עדות בהכירם את הנפשות הפועלות ..." (פסקאות 67-68 להכרעת הדין).

19. ולא רק החברים לא היו מעוניינים למסור עדות. כזכור, אף אחד מהשכנים לא הסכים למסור פרטים לאנשי המשטרה שסרקו את הבניין (וכן בניין נוסף הצמוד אליו) על-מנת לאתר עדי שמיעה או ראייה לאירוע הירי. כך גם השכנה המתגוררת בדירה צמודה לדירת המתלונן, אשר שהתה עם אמו של המתלונן בעת הירי, מסרה כי אינה רוצה להיות מעורבת.

20. בהמשך לכך, אינני רואה מקום לשוב ולהידרש לטענות המערער בדבר מחדלי חקירה. אכן, היה מקום לגבות עדויות מהשכנים עוד ביום האירוע, אולם כפי שקבע בית משפט קמא, בנסיבות ענייננו המצביעות על תופעה של

חוסר שיתוף פעולה - אין המדובר במחדל "שיש בו כדי להחליש את ראיות התביעה" (פסקה 64 להכרעת הדין). אשר לאי-חקירתו של בנטה מלקה בנוגע לאירוע הירי המיוחס למערער, הרי שנוכח זיהויו הוודאי של המערער על-ידי המתלונן, והעובדה שהנשק נתפס לאחר שכבר הוגש נגדו כתב אישום, מקובלת עליו עמדת המדינה שלא נדרש היה לחזור ולחקור את מלקה לאחר מציאת ההתאמה בין הנשק לתרמיל.

21. אעיר לבסוף כי בכל הנוגע לטענות סביב מצבו הנפשי של המתלונן (אשר זכו למקום לא מבוטל בכתב הערעור ובסיכומי המערער), מסקנתו של בית משפט קמא הייתה כי "ההגנה לא פעלה על-פי דין לקבל חומר רפואי בעניינו של המתלונן, וכל טענות ההגנה בהקשר זה נותרו בגדר השמצות בלבד". אין אלא להזכיר כי בית המשפט, שהיה ער לקשייו הנפשיים של המתלונן, התרשם כי מדובר באדם מהימן שהעיד בצורה כנה אודות אירועים אותם חווה. יש להצר אפוא על כך שבא-כוח המערער ביקש להשחיר את דמותו באופן זה, וטוב עשה משלא חזר על טענות אלו בדיון לפנינו.

22. על יסוד הנימוקים שפורטו לעיל, אני סבור כי הרשעתו של המערער בעבירות שיוחסו לו - בדיון יסודה, ואין לדעתי כל מקום להתערבותנו בהכרעת דינו של בית משפט קמא.

ב. גזר הדין

23. הלכה היא, כי ערכאת הערעור תיטה שלא להתערב בגזר דינה של הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים בהם נפלה בגזר הדין טעות מהותית, או שעה שהעונש שנגזר חורג באופן ממשי מרמת הענישה הנוהגת או הראויה בנסיבות דומות (ראו מיני רבים: ע"פ 1872/16 דז'לדטי נ' מדינת ישראל (18.5.2017); ע"פ 3090/11 ענתבאווי נ' מדינת ישראל (18.10.2012); ע"פ 3793/18 פלוני נ' מדינת ישראל (3.5.2020)).

לאחר עיון ובחינת טענות הצדדים, אני סבור כי עניינו של המערער נמנה על אותם מקרים חריגים המצדיקים את התערבותנו בגזר הדין.

24. אמנם העונש שהוטל על המערער אינו קל, אלא שמעשיו של המערער, אשר שם לו למטרה להטיל מורא על המתלונן שמא "יעז" למסור עדות בבית המשפט נגד אחיו של המערער, ולבוא עמו בחשבון על "השלכות" עדותו - חמורים ומחייבים תגובה עונשית הולמת. המדובר במסכת עבריינית אלימה וחמורה, כאשר המערער מבקש להעביר מסר אלים, שתחילתו באיומים, והמשכו בתקיפה אכזרית וירי בריוני, וכאשר ברקע האירועים שתי תקיפות קודמות של המתלונן על-ידי אחיו של המערער, ותקיפה חמורה נוספת אותה חווה המתלונן בסמוך לאחר מתן עדותו בבית המשפט במשפטו של המערער, על-ידי אח אחר של המערער. וכפי שקבע בית המשפט קמא, "המתלונן מצא עצמו קורבן באופן שיטתי להתנכלויות אלימות מצד הנאשם [המערער] וקרובי משפחתו, אשר גרמו לו לטראומה והחריפו את מצבו הנפשי". בנסיבות אלה בדיון החמיר בית המשפט בעונשו של המערער.

25. אין צורך להכביר מילים גם אודות חומרת העבירה של הטרדת עדים, שיש בה כדי לקעקע את יסודות הסדר החברתי הטמון בקיומו של ההליך הפלילי. בית משפט זה עמד על כך משכבר הימים:

"חומרה יתרה נודעת לעבירה של הטרדת עדים. המגיד עדותו בבית-המשפט מקיים את חובתו האזרחית ואת מצוות החוק, ומצווים בתי-המשפט להגן עליו מפני מתנכלים לו בשל מתן עדותו. לצערנו אין לאל ידי בית-המשפט להגן על העדים אלא על-ידי הטלת עונשין חמורים ביותר על המתנכלים להם - שמא ישמעו וייראו ויירטעו ממעשים אלה.

...

בענין שלפנינו, שהטרדת העד נתלוותה במעשה אלימות ונעשתה בניסבות מחמירות כאמור, אין אנו רואים הצדק לעצמנו שלא להטיל על המערער ... את העונש המירביהקבוע בחוק" (ע"פ 848/76 ביאזי נ' מדינת ישראל, פ"ד לא(3) 418, 408 (1977)).

על יסוד עקרון זה, שב בית משפט זה והדגיש את חובתו לבטא חומרה זו בענישה:

"המעשה שבגיניו הורשע המערער בתיק הנוכחי נושא אופי חמור במיוחד, בהתחשב בכך שהוא בוצע על רקע של רצון להיפרע מעד תביעה; ומן הדין הוא שהעונש המוטל בשל מעשים מסוג זה יתנו ביטוי לחובתו של בית המשפט להגן על העדים המופיעים בפניו" (ע"פ 3170/98 עואודה נ' מדינת ישראל (16.2.1999)).

וכן ראו: ע"פ 3687/07 טוכלי נ' מדינת ישראל (20.2.2008), בפסקה 15; וע"פ 6367/12 בנימין נגד מדינת ישראל (8.4.2013).

26. בית משפט זה גם עמד לא פעם על הצורך להיאבק בתופעה של שימוש באלימות כדרך לפתרון סכסוכים ומחלוקות, ואת מחויבותו של בית המשפט להילחם בתופעה זו בדרך של הטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים שישקפו מסר מרתיע לעבריינים ולחברה כולה:

"רבות נאמר בבתי המשפט על תופעת האלימות הפושה בחברה הישראלית ועל הצורך של איחוד כוחות של כל הרשויות לצורך מלחמה בתופעה זו. תפקידו של בית המשפט במאבק הוא הטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים על הנוקטים באלימות לפתרון סכסוכים, על מנת להעביר מסר, הן לעברייני האינדיווידואלי, והן לעבריינים הפוטנציאליים ולחברה כולה, כי אין החברה טולרנטית להתנהגויות מעין אלה (ע"פ 4173/07 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (16.8.2007)).

וראו עוד מיני רבים: ע"פ 1645/08 פלוני נ' מדינת ישראל (3.9.2009); ע"פ 8568/14 אבו גאבר נ' מדינת ישראל (19.5.2015); ע"פ 8381/17 מדינת ישראל נ' איכילוב (24.4.2018); ע"פ 1222/17 אבו גנאם נ' מדינת ישראל (27.6.2014); ע"פ 6048/20 ברוך נ' מדינת ישראל (22.11.2020).

27. כן עמדה הפסיקה על הסכנות לפרט ולחברה הכרוכות בעבירות בנשק בכלל, ובשימוש בנשק חם לפתרון סכסוכים (ע"פ 4377/16 תורק נ' מדינת ישראל (6.10.2016); ע"פ 3799/14 אבו שנב נ' מדינת ישראל (17.8.2015); ע"פ 5015/15 מדינת ישראל נ' ריאן (29.3.2016)). חומרה מיוחדת מיוחסת לאותם מקרים בהם השימוש בנשק חם נעשה בסביבת בית מגורים, כבעניינינו:

"רבות נאמר ונכתב על הרעה החולה הפוקדת את מקומותינו ומותירה חלל והרס, היא התופעה של שימוש בנשק חם ברחובה של עיר, גם בשל סכסוכים בעניינים של מה בכך. בית משפט זה חזר והתריע מפני התפשטות התופעה, וקבע באופן ברור כי יש להילחם בה ולמגרה באופן הנחרץ ביותר" (ע"פ 32/14 עמאש נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (17.9.2015)).

וכפי שנזדמן לי להעיר לאחרונה, התופעה של החזקת נשק שלא כדין, וכל שכן השימוש בו, מהווים איום על שלום הציבור ותשתית למגוון רחב של עבירות, ומחייבת הירתמות גם של בתי המשפט על ידי ענישה מחמירה ומרתיעה -

"התופעה של החזקת נשק שלא כדין על ידי אזרחים מהווה איום על שלום הציבור ועל הסדר הציבורי. היא התשתית ו'הגורם בלתי איין'(causa sine qua non) למגוון רחב של עבירות, החל בעבירות איומים ושווד מזוין, המשך בעבירות גרימת חבלה חמורה וכלה בעבירות המתה..."

על כן, המאבק בתופעות האלימות החמורות בחברה הישראלית בהן נעשה שימוש בנשק מחייב, מעבר למאמץ 'לשים יד' על כלי הנשק הבלתי חוקיים הרבים שבידי הציבור, גם ענישה מחמירה ומרתיעה בעבירות נשק, לרבות על עצם החזקה או רכישה שלא כדין של נשק...

ביעור תופעת החזקת כלי נשק בלתי חוקיים הוא אפוא אינטרס ציבורי מהמעלה הראשונה ותנאי הכרחי למאבק בתופעות הפשיעה האלימה לסוגיה הרווחות במקומותינו, בבחינת 'ייבוש הביצה' המשמשת ערס לגידולן של תופעות אלה. מהלך כזה מחייב הירתמות גם של בתי המשפט, על ידי ענישה מחמירה ומרתיעה לעבירות נשק בלתי חוקי באשר הן, וכל שכן מקום שנעשה בנשק כזה שימוש בביצוע עבירות אלימות לסוגיהן" (ע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ'סובח (5.11.2019)).

וראו גם: ע"פ 1944/20 מדינת ישראל נ' אמארה (2.9.2020); ע"פ 8017/20 מדינת ישראל נ' פאדיגריפאת (22.12.2020); ע"פ 6583/06 אדהאם נ' מדינת ישראל (5.12.2006).

28. נוכח כל האמור, יש לדחות אפוא את טענת המערער כי שגה בית משפט קמא בקביעת מתחם העונש ההולם בעניינו, או בקביעת עונשו בגדרי המתחם שקבע. מעשיו של המערער מחייבים אפוא ענישה ההולמת את חומרת המעשים, ואשר יהא בה גם משום הרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות דומות.

29. אשר על כן, אציע לחברי לדחות את הערעור על שני חלקיו.

ש ו פ ט

הנשיאה א' חיות:

אני מסכימה עם חוות דעתו המפורטת של חברי השופט מ' מזוז שהכל נאמר בה, ועם טעמיו כי אין מקום להתערב בהכרעת הדין אף לא בגזר-הדין של בית המשפט קמא.

ה נ ש י א ה

השופט נ' סולברג:

אני מסכים.

שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט מ' מזוז.

ניתן היום, י"א בניסן התשפ"א (24.3.2021).

שופט

שופט

הנשיא
